

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

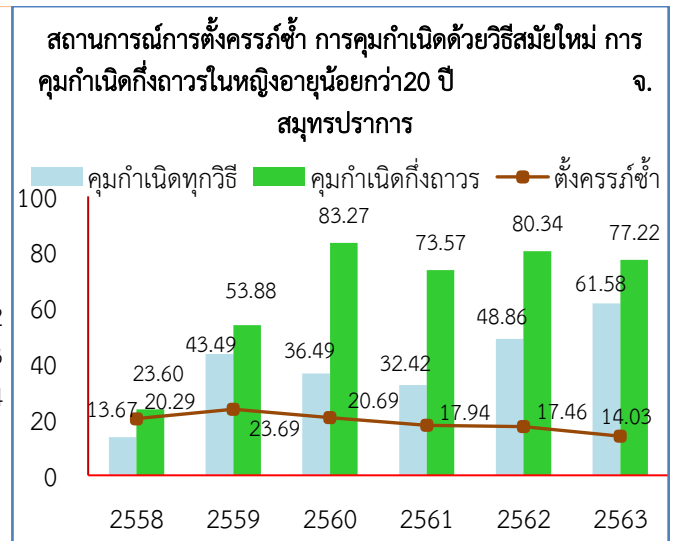
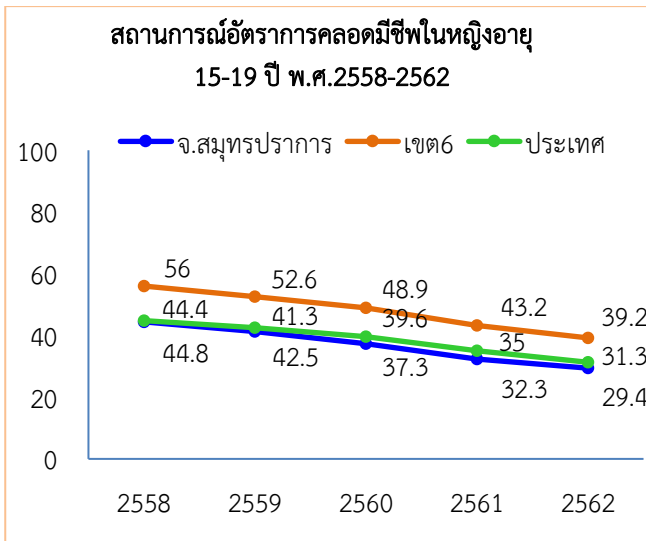
ประเด็นที่ สุขภาพกลุ่มวัย

หัวข้อ อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี

จังหวัดสมุทรปราการ รอบที่ 1/2564

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)
หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก : ศูนย์อนามัยที่ 6 กรมอนามัย
2. วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่

สถานการณ์

เป้าหมายและผลงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ตัวชี้วัด		สมุทรปราการ	เขต 6	ประเทศ
1. อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อประชากร หญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน	เป้าหมาย	25.73	35.49	27
	ผลงาน*	2.39	3.59	3.54
2. ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี	เป้าหมาย	13.5	13.5	13.5
	ผลงาน	9.79	11.11	13.69
3. ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปีที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอด หรือหลังแท้ง	เป้าหมาย	80	80	80
	ผลงาน	62.94	65.01	33.23
4. ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี หลังคลอด หรือหลังแท้งที่คุมกำเนิดได้รับการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด /ห่วงอนามัย)	เป้าหมาย	80	80	80
	ผลงาน	75.56	77.51	68.74

หมายเหตุ : * ผลงานอัตราการคลอด 15-19 ปี ยังไม่มีข้อมูล เนื่องจากระยะเวลาการประเมินผลงานของ HDC adjust ทุก 3 เดือน ข้อมูลที่รายงานเป็นข้อมูล HDC วันที่ 4 ม.ค. 64

จากสถานการณ์อัตราการคลอดในวัยรุ่นจังหวัดสมุทรปราการย้อนหลัง 5 ปี พบว่ามีแนวโน้มลดลง ไม่เกินค่าเป้าหมาย และต่ำกว่าเขตสุขภาพที่ 6 และประเทศ สำหรับการตั้งครรภ์ซ้ำมีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่และวิธีกึ่งถาวรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ผลงานไตรมาสที่ 1 พบว่าการตั้งครรภ์ซ้ำไม่เกินค่าเป้าหมาย แต่ยังมีแม่วัยรุ่นหลังคลอดหรือแท้งประมาณ 1 ใน 3 ไม่รับบริการคุมกำเนิด ซึ่งการคุมกำเนิดเป็นมาตรการสำคัญในการลดปัญหาและผลกระทบจากการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่น

หญิงอายุน้อยกว่า 20 ปีที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอดหรือหลังแท้ง (เป้าหมาย > ร้อยละ 80) ตั้งแต่ปี 2558 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.67 เป็นร้อยละ 61.58 ในปี 2563 และปีงบประมาณ 2564 ไตรมาสที่ 2 ภาพรวมจังหวัดร้อยละ 62.94 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย โดยพบอำเภอพระประแดง และอำเภอบางพลี ดำเนินการได้น้อยกว่าค่าเป้าหมาย (ร้อยละ 44.44 และร้อยละ 42.86)

ส่วนการได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด / ห่วงอนามัย) (เป้าหมาย > ร้อยละ 80) ตั้งแต่ปี 2558 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 23.6 เป็นร้อยละ 77.22 ในปี 2563 และปีงบประมาณ 2564 ไตรมาสที่ 2 ภาพรวมจังหวัด ร้อยละ 75.56 ไม่ผ่านค่าเป้าหมายเพียงเล็กน้อย โดยส่วนใหญ่ดำเนินการได้ดี ยกเว้นอำเภอเมือง (ร้อยละ 57.14) ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
วัยรุ่นหลังคลอด หรือแท้งไม่รับบริการคุมกำเนิด (ประมาณ 1 ใน 3)	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาศักยภาพพยาบาลวิชาชีพในการฝังยาคุมกำเนิดและให้คำปรึกษา - ขับเคลื่อนพ.ร.บ.การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นรับทราบสิทธิต่างๆ เช่น การฝังยาคุมกำเนิดฟรี ผ่านกลไกคณะกรรมการระดับจังหวัด - การสื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ เช่น Line account TEEN CLUB /Line group / Facebook เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์อนามัยที่ 6 มีแผนการพัฒนาศักยภาพพยาบาลวิชาชีพในการฝังยาคุมกำเนิดและให้คำปรึกษา ในเดือนเมษายน 2564 - จังหวัดสมุทรปราการจัดประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัด วันที่ 25 ธ.ค. 63 สำคัญในการประชุม 1. รายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ฯ 2. แผนการดำเนินงานปี 2564 3. การขับเคลื่อนในระดับอำเภอ ผ่านคณะกรรมการ พชอ. โดยให้สาธารณสุขอำเภอนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ปัญหา 4. เน้นการทำงานเชิงรุก การสร้างความเข้มแข็งในครอบครัว การสื่อข้อมูลที่ถูกต้อง การเข้ารับคำปรึกษา 5. ประสานความร่วมมือระหว่างสถานักเรียนและสภาเด็กและเยาวชน - ศูนย์อนามัยที่ 6 สื่อสารข้อมูล ข่าวสาร และสิทธิประโยชน์สำหรับวัยรุ่นไปยังผู้รับผิดชอบงานของจังหวัดสมุทรปราการ โดยจังหวัดสมุทรปราการ สื่อสารข้อมูลไปยังสถานบริการ

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
	- ติดตาม กำกับจัดการบริการคุณภาพเกิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (QOF : Quality and Outcome Framework) ของเขตสุขภาพที่ 6	สาธารณสุข เช่น คลินิกวัยรุ่น เพื่อเผยแพร่ข้อมูลในช่องทางต่าง ๆ - ศูนย์อนามัยที่ 6 เข้าร่วมประชุมกับ สปสช. เพื่อจัดทำแนวทางการจ่าย QOF ของเขตสุขภาพที่ 6

จังหวัดสมุทรปราการมีแผนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ปีงบประมาณ 2564 ดังนี้

1. ทบทวนข้อมูลการดำเนินงานของ 5 กระทรวงหลักที่เกี่ยวข้อง ผ่านคณะทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จังหวัดสมุทรปราการ มุ่งเน้นการจัดทำและทบทวนแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์วัยรุ่นจังหวัดสมุทรปราการ ระยะ 4 ปี (2560 – 2564) และแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ ฉบับปฏิบัติการ (SRM) ระยะ 2 ปี (2563- 2564)
2. ประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จังหวัดสมุทรปราการ
3. ประเมินรับรองโรงพยาบาลตามมาตรฐานการให้บริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน และมาตรฐานอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์
4. ประชาสัมพันธ์ สร้างความตระหนักผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ เช่น รายการเคเบิลทีวี การรณรงค์ผ่านเสียงตามสายในชุมชน รายการวิทยุชุมชน ในช่วงสัปดาห์ณรงค์ต่าง ๆ เช่น วันวาเลนไทน์ วันเอดส์โลก
5. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือพื้นที่ในการดำเนินงานแบบที่ช่วยนึ่งดำเนินงานตามโครงการ และมาตรการหลัก

ข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดจำแนกรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2564

ลำดับ	ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล	เมือง	บางบ่อ	บางพลี	พระประแดง	พระสมุทรเจดีย์	บางเสาธง	จังหวัด	เขต	ประเทศ
1.	อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อประชากร หญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน	เป้าหมาย	13,556	3,053	6,355	5,573	3,368	2,033	33,938	161,283	1,571,410
		ผลงาน	31	7	9	18	9	7	81	579	5,565
		อัตรา	2.29	2.29	1.42	3.23	2.67	3.44	2.39	3.59	3.54
		อัตรา Adjust	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี	เป้าหมาย	67	17	35	18	6	0	143	1,026	8,598
		ผลงาน	7	1	3	3	0	0	14	114	1,177
		ร้อยละ	10.45	5.88	8.57	16.67	0.00	0.00	9.79	11.11	13.69
3.	ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปีที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอดหรือหลังแท้ง	เป้าหมาย	67	17	35	18	6	0	143	1,026	8,598
		ผลงาน	49	14	15	8	4	0	90	667	2,857
		ร้อยละ	73.13	82.35	42.86	44.44	66.67	0.00	62.94	65.01	33.23

ลำดับ	ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล	เมือง	บางบ่อ	บางพลี	พระประแดง	พระสมุทรเจดีย์	บางเสาธง	จังหวัด	เขต	ประเทศ
4.	ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี หลังคลอด หรือหลังแท้งที่คุมกำเนิดได้รับการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด/ห่วงอนามัย)	เป้าหมาย	49	14	15	8	4	0	90	667	2,857
		ผลงาน	28	14	14	8	4	0	68	517	1,964
		ร้อยละ	57.14	100.00	93.33	100.00	100.00	0.00	75.56	77.51	68.74

ที่มา : HDC วันที่ 4 ม.ค. 64

3. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี (ถ้ามี)

ไม่มี

4. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ

4.1 สำหรับพื้นที่

4.1.1 การค้นหาต้นแบบ หรือ Best Practice การให้คำปรึกษาทางเลือกการคุมกำเนิดสำหรับวัยรุ่นหลังคลอดหรือแท้ง

4.1.2 ประชาสัมพันธ์ช่องทางการให้บริการสายด่วนให้คำปรึกษา 1663 ให้เข้าถึงง่าย สะดวก และเอื้อให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงบริการได้เพิ่มมากขึ้น

4.1.3 สร้างเสริมความรู้ เรื่องโรคเอดส์/โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ให้บริการคุมกำเนิดและบริการอื่นๆในพื้นที่ ที่มีวัยรุ่นในสถานประกอบการ

4.1.4 การนิเทศติดตามการดำเนินงานในพื้นที่หน้างาน แยกรายอำเภอ โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระตุ้นให้จัดบริการคุมกำเนิดตามเป้าหมาย ในโรงพยาบาลทุกแห่ง

4.1.5 จากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การขอรับคำปรึกษา/คำแนะนำด้านวางแผนครอบครัวและคุมกำเนิด อาจไม่ได้รับความสะดวก เนื่องจาก จำเป็นต้องลดระยะเวลาบริการให้สั้นลง เพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ COVID-19 ระหว่างผู้รับบริการและ ผู้ให้บริการ อาจทำให้ผู้รับบริการปฏิบัติตนในการวางแผนครอบครัวไม่ถูกต้อง อาจเกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ควรเพิ่มช่องทางการให้คำปรึกษาผ่านระบบออนไลน์/โทรศัพท์โดยเฉพาะด้านวางแผนครอบครัว

4.1.6 กรณีสงสัยว่าตั้งครรภ์ แนะนำให้ผู้ขอรับบริการซื้อชุดทดสอบการตั้งครรภ์ตรวจด้วยตนเองจากร้านขายยา หากผลเป็นบวก แนะนำหญิงตั้งครรภ์ให้มาฝากครรภ์ตามระบบที่หน่วยบริการจัดไว้รองรับภายใต้สถานการณ์การระบาดของ COVID-19

4.1.7 กรณีตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ สามารถปรึกษาได้ทางสายด่วนปรึกษาปัญหาเอดส์และท้องไม่พร้อม โทร. 1663 หรือ เพจเฟซบุ๊ก 1663 สายด่วนปรึกษาปัญหาเอดส์และท้องไม่พร้อม

4.2 สำหรับส่วนกลาง

4.2.1 พัฒนากลไกขับเคลื่อน พ.ร.บ.การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจากระดับประเทศสู่ระดับเขต และจังหวัด

4.2.2 การพัฒนาโปรแกรม HDC เนื่องจากประมวลผลในโปรแกรม HDC ยังคลาดเคลื่อน โดยพบว่าข้อมูลผลงานการคลอด ไม่สัมพันธ์กับข้อมูลเป้าหมายของการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี

ผู้รายงาน : นางสาวภูริภัคค์ พรหมมินทร์
ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
วัน/เดือน/ปี : 14 มกราคม 2564
โทร : 084 019 8740
E-mail : Phuri.po9@gmail.com

ผู้ตรวจรายงาน : แพทย์หญิงสุณีย์ เชื้อสุวรรณชัย
ตำแหน่ง : นายแพทย์ชำนาญการ
วัน/เดือน/ปี : 14 มกราคม 2564
โทร : 081 647 8119
E-mail : suneemuk@ymail.com